

Fra Stenard Mikkelsen, 'Kristendom og en moderne dansk virkelighed', *System* (2003) s. 38-40

- 30 Rudolf Bultmann: Det kristne budskab og den moderne verdensanskuelse
Som en konsekvens af den dialektiske teologis anliggende (se s. 20) forsøger den tyske teolog Rudolf Bultmann (1884-1976) at trænge bag om de mytologiske forestillinger fra Det Nye Testamente for at fremhæve det eksistentielle og almentgyldige budskab. Det Nye testamente må ikke reduceres til fortidige forestillinger, men skal gøres til nutid.

En ofte fremført indvending mod forsøget på at afmytologisere er, at det gør moderne verdensanskuelse til et kriterium for skriftudlægningen og for det kristne budskab, og at skriften og det kristne budskab altså ikke må sige noget, der modsiger den moderne verdensanskuelse.

- 40 Det er naturligvis rigtigt, at for afmytologiseringen gælder den moderne verdensanskuelse som et kriterium. Men at afmytologisere betyder jo dog ikke at forkaste skriften eller det kristne budskab slet og ret, men derimod skriftens verdensanskuelse, der er en forgangen tids verdensanskuelse, der kun alt for ofte bibeholdes både i den kristne dogmatik og i kirkens prædiken. At afmytologisere betyder at sige nej til, at skriftens og kirkens budskab er bundet til
- 5 en gammel, forældet verdensanskuelse. Forsøget på at afmytologisere begynder med denne vigtige indsigt: den kristne prædiken – for så vidt den er prædiken af Guds ord på hans bud og i hans navn – tilbyder ikke en lære, som man kan antage enten med fornuften eller ved et sacrificium intellectus (give afkald på at forstå). Den kristne prædiken er *kerygma*, det vil sige en forkyndelse, som ikke er rettet til den teoretiske fornuft, men tilhøreren som en person. Således anbefaler Paulus sig til enhver samvittighed for Guds ansigt (2 Kor 4, 2). Afmytologiseringen har til formål at tydeliggøre denne prædikens opgave som et personligt budskab. Idet den gør det, fjerner den en falsk forargelse og bringer i stedet for den ægte forargelse ind i synsfeltet, nemlig
- 15 korsets ord. Skriftens verdensanskuelse er mytologisk og derfor ikke længere antagelig for det moderne menneske, hvis tænkning bliver formet ud fra naturvidenskaben og derfor ikke mere er mytologisk. ... Går det an at sige, at troen vokser ud af mødet med den hellige skrift som Guds ord, at troen intet andet er end simpelthen at høre? Svaret derpå er: Ja. Men kun, når skriften hverken forstås som en lærebog i dogmatik eller som et vidneudsagn om en tro, som jeg skal udlægge ved indføling eller medføling, er et sådant svar gyldigt. At høre skriften som Guds ord betyder tværtimod at høre den som et ord, der taler til mig som *kerygma*, som et budskab, en forkyndelse. Da er min forståelse ikke neutral, men er tværtimod mit svar på tiltale. Man kan ikke frem-
- 20 stille det som en objektiv kendsgerning, at skriftens ord er Guds ord. Det drejer sig om noget, der sker her og nu. Guds ord i skriften er skjult, som enhver handling af Gud altid er skjult.

Troen vokser ud af de konfrontationer – har jeg sagt – som er substansen af vort liv som et historisk liv. Det indser vi hurtigt, når vi tænker over vort
30 livs enkle begivenheder. Mine venners, min hustrus, mine børns kærlighed møder mig jo også kun som en hændelse her og nu. En sådan kærlighed kan man ikke betragte med objektive metoder, men møder den kun i personlig erfaring og i personlig besvarelse. Udefra kan man ikke iagttage det som kærlighed, f.eks. ved psykologisk iagttagelse. Der kan der kun konstateres interes-
35 sante dele af psykiske foreteelser, som tillader forskellige tydinge. At kun troen kan se og fatte Gud, betyder derfor *ikke*, at Gud ikke eksisterer uden for troen.

Vi må imidlertid betænke, at troens påstand om Gud, dens genstand, ikke kan objektivt bevises. Det er ikke en svaghed ved troen, men dens sande styrke. Kunne forbindelsen mellem tro og Gud nemlig bevises – på samme
40 måde som forholdet mellem subjekt og objekt er beviseligt i verdslige situationer – da ville Gud dermed være stillet på linje med den verden, hvori kravet om beviser er et legitimt krav.

Kan vi da sige, at Gud har "bevist" sig gennem *frelseskendsgerninger*? Nej, på ingen måde. Det, som vi kalder frelseskendsgerninger, er nemlig selv genstand for tro. De kan kun iagttages som sådanne af troens øje. Uden for troen er de ikke synlige, thi troen hviler ikke på samme måde på kendsgerninger, som naturvidenskaben hviler på kendsgerninger, der er tilgængelige for empirisk iagttagelse. Sikkert og vist er frelseskendsgerninger grunden under troen,
5 men kun for så vidt, som de kan erkendes af troen selv. Principielt foregår der det samme som i vort forhold fra den ene person til den anden. Min tiltro til min ven kan kun bero på min vens personlighed. Og den kan jeg kun komme
10 i forhold til, når jeg tror ham. Der eksisterer ingen tro og ingen kærlighed uden risiko.

(Fra: Rudolf Bultmann: *Jesus Kristus og mytologien*,
Munksgaard, 1967 (tysk udgave 1958))